

Odůvodnění správných odpovědí – testy KALIBRO pro 3. ročníky

(školní rok 2015/16, varianta A)

Správné odpovědi jsou vyznačeny zelenou barvou, nesprávné hnědočervenou. Černou barvu má text odůvodnění v úlohách, v nichž se odpovídá hodnotou (výsledkem výpočtu) a úvodní vysvětlení u některých úloh.

1A Český jazyk

A – Nestal se v Česku

1. Proč ne? Každé prázdniny odjedou do Londýna stovky, možná i tisíce takových kluků.
2. Proč ne? Jezdí k moři, do hor i k babičkám.
3. I takoví čeští kluci už dnes jsou.
4. Jména Augustýn a Vendelín se u nás používají jen ojediněle, jméno Celestýn se nevžilo.
5. Proč ne? Zvláště před létem je to zajímavá.
6. Proč ne? Napíšíou i mnohem horší věci...

B – Angličtina v Londýně

Uznávali jsme odpovědi založené na tom, že žáci budou **v přirozeném prostředí angličtiny** (*Anglicky budou mluvit všichni okolo. = Bude v anglickém prostředí. = Ve Francii se Celestýn pořád vrací do francouzštiny. = Protože aby s lidmi opravdu mluvil. = Může se naučit anglicky líp než doma.*), že **v Londýně to bude jiné než ve Francii ve škole** (*Nebude to jako nudná škola. = Budete to větší zábava než ve škole. = Nebude známkování. = Může to všechno prožívat. = Bude na to mít tolik času, kolik bude chtít.*), že **i jiné činnosti budou probíhat v angličtině** (*Bude anglicky nakupovat. Bude tam číst anglické nápisy. Bude se ptát anglicky na cestu.*) **a také některé další správné důvody.**

C – Proč je to otrava?

Uznávali jsme odpovědi, které podle závěru prvního příběhu vyzněly ve smyslu *Protože si o tom nemůže povídat s ostatními kluky.*

D – Co si mysleli?

1. Protože to nechtěl říct Mikulášovi sám. (Proč já? Řekni mu to ty.) A pak mu v závěru ještě pochleboval. (Náš Mikulášek je rozumný chlapec, vid?)
2. To by neodmítal mamčin návrh a řekl mu to sám. (Proč já? Řekni mu to ty.)
3. Nechtěla mu to říct sama (Já? Byl to přece tvůj nápad.) a ještě mu v závěru pochlebovala. (Vždyť už je to velký mužský.)
4. To by nechtěla, aby mu to řekl tatínek (Tak mu to řekni.) a v závěru by mu nepochlebovala. (Vždyť už je to velký mužský.)
5. Mikuláš nejspíš vycítil, že rodiče „chodí kolem horké kaše“, když mu měli říct o prázdninách. Přehazují to jeden na druhého a nakonec mu oba pochlebují.
6. Stěží si tedy mohl myslet, že mu řeknou něco, co se mu bude líbit.

E – Čeho chtěli dosáhnout?

Neuznávali jsme žádné vyjádření obsahující slova „bezva“ nebo „bezvadný“. Když už jsme uznali třeba *To bude skvělé!*, neuznali jsme pak *To bude opravdu skvělé!*. Neuznávali jste také třeba *Skákal radostí*, protože žáci měli napsat, co Mikuláš řekl – ne co dělal.

F – BEZVA jinak

Šít sebou jako šídlo znamená být neposedný. **Pulec čile rejdl sem a tam, plaval z místa na místo, ani na chvíli se nezastavil, nevydržel chvíli na místě.** Opakem neposednosti je **ospale koukat na svět, být jako zpomalený film, ležet na dně jako ve spánku.** Natrénovat s pulcem všelijaké kousky se vypravěč teprve chystal. Pulec také nemůže lítat nad vodou jako vážka: nemá křídla.

G – Co by rád zažil?

1. Do hotelu se těšil.
2. Chtěl stavět stan, dokonce sám.
3. Chtěl si hrát na pláži.

4. Těšil se, že bude v noci chodit s baterkou v ruce – ne s čelovkou.
5. To není plavání v moři, ale v rybníku.
6. Chtěl rozdělovat oheň na opékání buřtů – ne oheň v kamnech.

H – Dá se to poznat?

Domníváme se, že se to poznat nedá – v ukázce chybí použitelné vodítko. Mikuláš se v předchozí ukázce těšil na společnou dovolenou s rodiči strávenou na jednom místě u moře – o tom, jaký byl jeho vztah k cestování s rodiči, se v ukázce nic nepíše.

I – Proč zůstal zaražený?

Především si myslíme, že **Mikuláš byl zaražený z rozporu mezi radostí, kterou cítil, a tím, že rodiče od něho očekávali spíše zklamání.** Uznávali jsme ale i řadu dalších odpovědí (*Protože by se mu tam mohlo něco stát. Nechce být s nikým cizím a možná je i stydlivý. Protože na děckém táboře bude sám a s cizími dětmi. Třeba si rozmýšlel, jestli to bude dobré. Mikuláše by mohlo zarazit, že bude poprvé bez rodičů.*) a podobně.

J – Pocity rodičů

Uznávali jsme odpovědi, ze kterých bylo zřejmé toto: Žák pochopil, že se rodičů dotkla Mikulášova obrovská radost z toho, že bude bez nich. Uznávali jsme i nepříliš zřetelné náznaky pochopení. (*Že se Mikulášovy líbí víc tábor než cestování s rodiči. Zlobyli se proto, že je M. rád, že pojede bez nich. Protože nečekali, že bude tak nadšený.*)

Naopak jsme neuznávali například tyto odpovědi: *Protože se s nimi nepodělil o dort. Protože by tam jezdil často a už by se s nimi málo vídal. Protože chtěli jet na tábor. Protože se jim po Mikulášovy bude stýskat.*

2A Matematika

A – Jednoduché výpočty

1. $723 + 45 = 768$

4. $658 - 35 = 623$

7. $7 \cdot 9 = 63$

2.
$$\begin{array}{r} 89 \\ - 48 \\ \hline 41 \end{array}$$

5.
$$\begin{array}{r} 56 \\ - 14 \\ \hline 42 \end{array}$$

8.
$$\begin{array}{r} 463 \\ 258 \\ \hline 721 \end{array}$$

3. $48 + 48 = 96$

6. $3 : 1 = 3$

9. $63 : 9 = 7$

B – Domy v ulici

V řadě s domy 17, 19, 21 ... jsou samá lichá čísla. Mezi domy s čísly 25 a 29 je tedy **dům s číslem 27**.

Proti domům s lichým číslem stojí v ulici vždy dům s číslem o 1 větším: naproti domu 17 je dům 18, naproti domu 19 je dům 20 atd. Naproti domu s číslem 11 tedy stojí **dům s číslem 12**.

C – Obvody obrazců

Protože každý obrazec má všechny strany stejně dlouhé, stačí vždycky změřit délku jedné strany a vynásobit ji jejím počtem.

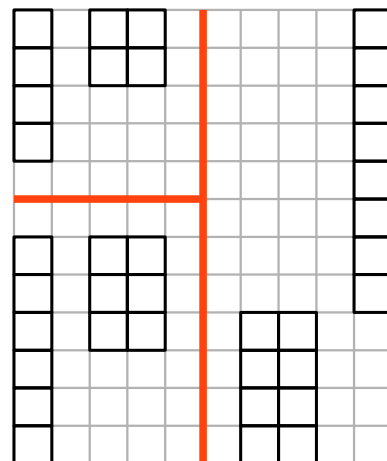
TABULKA				
Délka provázku (m):	24	24	25	24

D – Celkový počet kolíků

Na trojúhelník potřebovali 3 kolíky, na šestiúhelník 6 kolíků, na pětiúhelník 5 kolíků a na čtverec 4 kolíky. To je dohromady **18 kolíků**.

E – Čtvercová síť

Hledané dva obdélníky mohou mít buď 4 čtverečky, 6 čtverečků nebo 8 čtverečků. Každý čtverec je současně také obdélník.

F – Osová symetrie

U obrázků, které mají popisovanou vlastnost, je červeně nakreslena čára, podle které je možné papír přehnout tak, aby se obě části obrázku přesně kryly.

G – Bonboniéra

1. růžový pětiúhelník (bonbón uprostřed) je tam jen jednou
2. žluté trojúhelníky jsou v každém ze čtyř rohů
3. žlutý trojúhelník, tmavomodrý kruh, zelený čtverec, tmavočervený ovál a světle modrý obdélník a oranžový pětiúhelník – 6 druhů
4. v bonboniére je celkem 15 bonbónů, zakulacených je 5 (2 tmavočervené ovály a 3 tmavomodré kruhy)

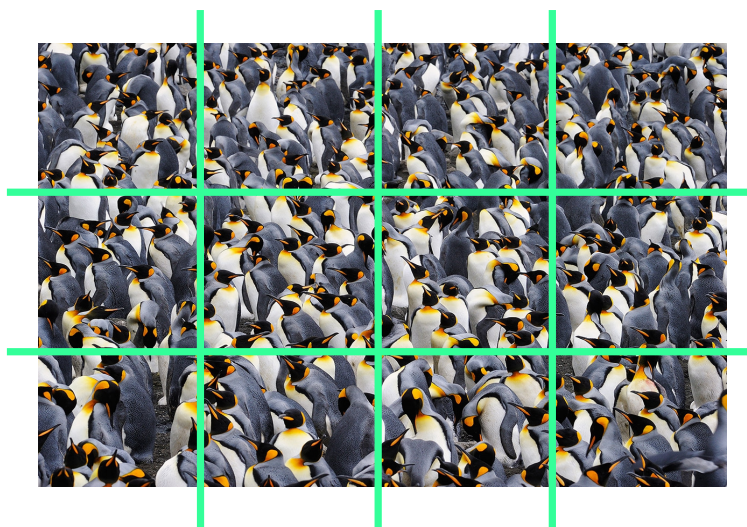
H – Počet značek

Značky se dají spočítat mnoha různými správnými postupy. Šikovný je například ten, při kterém spojíme první a poslední řádek do jednoho a „zapomeneme“ na chvíli na to, že jedno políčko zůstane neobsazené. V řádku je celkem 9 políček a řádků (po spojení prvního a posledního) je 7. To je dohromady 63. Jenomže jedno políčko zůstalo prázdné, takže **značek je ve skutečnosti 62**.

I – Kolik tučňáků?

Rozdělíme-li celou fotografii tučňáků na 12 přibližně stejných obdélníků, můžeme snadněji odhadnout jejich celkový počet. V každém obdélníku je jich přibližně 20. V dolních obdélnících je jich možná trochu méně, v horních zase trochu více (počítáme, kde je oranžová skvrna na hlavičce). To znamená, že celkový počet tučňáků na fotografii se pohybuje kolem **240**. V nabídce je mu nejbližší **číslo 200**.

Fotografii jsme samozřejmě mohli rozdělit i jinak, například na jiný počet přibližně stejně velkých obdélníků. Podstatné na tomto postupu je, že jsme se vyhnuli pracnému sčítání všech tučňáků. Nahradili jsme je vynásobením počtu tučňáků v malé části počtem všech takových částí. To bylo možné hlavně díky tomu, že tučňáci jsou na fotografii rozmístěni rovnoměrně. Všechny ostatní možnosti jsou od našeho odhadu 240 tučňáků mnohem dále než číslo 200.

J – Který den vstala?

Klárka přijela k babičce ve čtvrtek večer. Strávila u ní celý pátek, sobotu a neděli. V pondělí ji tatínek vyzvedl a přivezl domů. V úterý se Klárka ráno probudila s horečkou a zůstala ležet celé úterý, středu, čtvrtek a pátek. **V sobotu vstala** a hrála si se svým psem.

3A Prvouka

A – Nespravedlivá zkouška

Zkouška není spravedlivá pro všechna zvířata, která se do koruny stromu vůbec nemůžou dostat. Jsou to: **tučňák, slon, ryba, lachtan a pes.**

B – Jiný úkol

Mohl to být třeba úkol **vydržet dlouho pod hladinou vody** nebo **rychle uplavat větší vzdálenost** (oba úkoly jsou výhodné pro rybu, lachtana a tučňáka, ale nejsou výhodné pro vránu ani pro opici) .

C – Čím jsou si podobné?

Také **děti mají různá nadání a různé předpoklady** pro činnosti, kterými se zabývají ve škole i mimo ni.

D – 5 rozdílů mezi dětmi

Nepočítali jsme příklady v závorce ani vzor, musely být dostatečně odlišné. Příkladů správných odpovědí může být velmi mnoho: hezky kreslí, je vtipná, rychle běhá, ráda vypráví o zajímavých knížkách, které přečetla, dělá pěkné fotografie, vyzná se v aplikacích pro mobil, ...

E – Protikladné vlastnosti

Nezáleželo nám na slovním druhu, který žáci použili (odvaha, odvážný, odvážně), dvojice musela být vždycky jiná než VZOR. Muselo jít o povahové vlastnosti: tedy například rychlost – pomalost se nepočítala. Příklady správných odpovědí: je skromný – vychloubá se, je pozorná k lidem – je nevšimavá, pořád se směje – je stále smutný, je rád mezi lidmi – straní se lidí, ...

F – Všestrannost

Uznávali jsme odpovědi, jimiž žák dokázal vyjádřit všestrannost, univerzalitu, mnohostrannost, a to buď **jedním slovem**, nebo alespoň **vícelslovným opisem** (není jednostranně nadaný, nemá specializaci, nevyniká jen v jednom sportu, vyniká ve více sportech apod.).

G – Týmový sport

Všechny správné příklady musely být z jednoho sportu, který si žák sám vybral. Kontrolovali jsme, zda jsou v tom sportu možné (například v košíkové se nesmí kopat do míče). Příklady (třeba pro fotbal) mohly odlišovat různé herní situace (umí kopat penaltu, rohový kop, trestný kop, krásně hází auty, umí dobře bránit, rychle útočí, jako brankář má velký přehled před brankou, daleko vykopává apod.).

H – Týdenní rozvrh

Správné odpovědi:

v políčku (úterý, večer) je umístěno **Š**

v políčku (čtvrtek, odpoledne) je umístěno **F**

v políčku (sobota, dopoledne) je umístěno **F**

I – Děti ve třídě

ÚKOL 1:

Dívek, které se věnují sportům pro týmy, je ve třídě 9. Chlapců, které se věnují sportům pro jednotlivce, je ve třídě 5. **Rozdíl tedy činí 4.**

ÚKOL 2:

Některé děti se věnují **jak sportům pro týmy, tak sportům pro jednotlivce.**

ÚKOL 3:

Nedá se to poznat právě proto, že **některé děti se věnují jak sportům pro týmy, tak sportům pro jednotlivce.** Ve třídě je 23 dětí celkem, ale v tabulce je 29 dětí. I kdyby nějaké dítě nebylo ani v jedné části tabulky, nepoznáme to.

4A Přírodovědný základ

A – Jak může zhasnout?

Za správné odpovědi jsme pokládali například: **sfoukne ji člověk, sfoukne ji vítr, převrhne se, nemá kyslík, zatlačí se knot do vosku, je nedostatek vosku, dohoří, zakape se (polije se) vodou, ustríhne se hořící část knotu** ap.

B – Jak odměříš 30 minut?

Vydrží-li celá svíčka dlouhá 12 centimetrů hořet asi 2 hodiny, pak **30 minut (půl hodiny) trvá, než na svíčce uhoří jedna čtvrtina její délky, tedy 3 centimetry.**

C – V čem je to vhodnější?

Uznávali jsme například tyto důvody: **je to pohodlnější, je to přesnější, jde to i za pohybu, jde to za každého počasí, lze nastavit i upozornění, svíčku je třeba hlídat, je to nenápadnější, jde to i pod vodou** ap.

D – Jako vánoční pyramida

Uznávali jsme **větrný mlýn, vodní mlýn, větrnou elektrárnu, plynovou elektrárnu, vodní elektrárnu, větrník, měřič rychlosti větru** a případně i další zařízení. Neuznávali jsme vrtulník, větrák, lodní šroub nebo koleso, protože ty jsou uváděny do pohybu motorem – nikoli proudem vody nebo plynu.

E – Svíčka i táborák

Za správné odpovědi jsme pokládali například: **vydávají teplo, spalují nějakou látku, spotřebovávají kyslík, stoupá nad nimi vzduch, můžou způsobit požár, člověk se může spálit, lze jimi signalizovat, uhasí je voda** a další společné vlastnosti. Neuznávali jsme VZOR ani vlastnosti, které má jen táborák na fotografii (lítají jiskry, hoří dřevo, hoří v noci apod.).

F – Co dobře hoří?

Dobře hoří všechno v nabídce s výjimkou dlažební kostky, piva a kovové lžice.

G – Založeno na hoření

1. hoří nafta	4. hoří petrolej a knot	7. hoří tabák
2. při použití nic nehoří	5. hoří plyn	8. při použití nic nehoří
3. při použití nic nehoří	6. hoří pohonná hmota	9. hoří hmota, kterou je pokryt drát

H – Hořící utěrka

1. Ano, je zkušenější a provede to nejspíš bezpečněji než ty.
2. To by jen pomohlo hoření, protože by se tak dodal kyslík.
3. To by jen pomohlo hoření, protože by se tak dodal kyslík.
4. Ano, tak se zamezí přístupu kyslíku k hořící utěrce.
5. To není bezpečné. Jednak by ses mohl(a) spálit, jednak bys mohl(a) zapálit něco cestou.
6. Když nemůže nic chytit, je to bezpečné. Jedna utěrka není zas taková ztráta.
7. To by jen pomohlo hoření, protože by se tak dodal kyslík.
8. Nehořlavá tekutina zamezí přístupu vzduchu – i mléko.
9. To by jen pomohlo hoření, protože by se tak dodal kyslík.

I – Chladnější než brambora

1. Má stejnou teplotu jako brambora.
2. Má vyšší teplotu než brambora, protože zahřívá i okolí.
3. Kdyby měla teplotu 100 °C, spálil(a) by sis pusu.
4. Má mnohem vyšší teplotu než 100 °C.
5. Obvykle nemá ani 60 °C.
6. Kdyby měl teplotu 100 °C, spálil(a) by sis pusu. Voda vychladne.
7. Obvykle má teplotu kolem 180 °C.
8. Obvykle má teplotu mezi 30 °C a 40 °C.

J – Proč by nevyhrál?

Protože nevydrží běžet 1 500 metrů stejnou rychlostí, jakou běží sprint na 100 metrů.

K – Rychlost zvířat

ÚKOL 1:

Nejrychlejší je živočich, který 1 000 metrů urazí za nejkratší dobu. Tedy ten, u kterého je červený pás nejkratší. Je to **gepard**.

ÚKOL 2:

Vyhrála by **antilopa**, protože u ní je červený pás kratší než u chrtá.

ÚKOL 3:

Pomalejší jsou všichni živočichové, u nichž je červený pás delší než u lachtana. Z nich suchozemští jsou **velbloud** a **gibon**.

5A Anglický jazyk

Kvůli zjednodušení předpokládáme v následujících českých odůvodněních, že kdykoli je někdo osloven *you*, pak mu mluvčí „tyká“. Například otázku *How are you?* tedy překládáme jako *Jak se máš?*, i když úplně stejná anglická otázka může v češtině znamenat také *Jak se máte?*, a to s tím, že se mluvčí obrací buď na jednotlivce, kterému „vyká“, anebo dokonce na skupinu osob – bez ohledu na to, zda jim tyká nebo vyká. Podobné zjednodušení volíme též při překladech vět, v nichž se vyskytují výrazy *your*, *yours* apod.

A – Nastává to současně?

1. Moje boty jsou hnědé a levné.	3. Můj smartphone je starý a těžký.	5. Vlak je rychlý a pomalý.
2. Moje sestra je mladá a hezká.	4. Náš stůl je bílý a nový.	6. Její vlasy jsou krátké a černé.

B – Co se rýmuje?

Přepis výslovnosti některých hlásek není úplně přesný. Toto vysvětlení je určeno také žákům a oni nemusejí znát všechny značky určené k přepisu odstínů výslovnosti.

1. [hiə] – [diə]	3. [sit – bit]	5. [dej – wej]	7. [ka:r – če:r]
2. [smo:l – to:l]	4. [gud – hot]	6. [hed – red]	8. [maj – sej]

C – Co je na obrázku?

1. zvíře	3. dva chlapce na kolech	5. barevnou oblohu	7. zelenou trávu
2. jeden či více stromů	4. čtyři obrázky	6. mnoho dětí	8. malíře

D – Řidička i cyklistka

1. Unaví se.	4. Čte knihu.	7. Mluví.
2. Otevře dveře.	5. Pomalu jde.	8. Nosí čepici.
3. Sedí.	6. Usmívá se.	9. Poslouchá hudbu.

E – Doplnování do věty

Linda (si) ráda hraje _____.

1. na klavír.	2. počítačové hry.	3. zítra.	4. se svým psem.	5. fotbal.	6. snídani.

F – Kdy si začal číst?

Pepík onemocněl v pátek. Měl horečku v sobotu, v neděli a v pondělí. Potom zůstal v posteli ještě v úterý a ve středu a pak už si četl v křesle. **Číst v křesle si tedy začal ve čtvrtek.**

G – Co připomínali?

1. Zamkni dveře.	4. Vyvenči psa.	7. Udělej si domácí úkol.
2. Nekuř.	5. Vyčisti si zuby.	8. Nejezdí na kole.
3. Řid' opatrně.	6. Zhasni světlo.	9. Zalij květiny.

H – Počty písmen

1. 8 písmen	3. 5 písmen	5. 10 písmen	7. 3 písmena
2. 7 písmen	4. 8 písmen	6. 12 písmen	8. 10 písmen

I – Jak vyjádřit radost?

1. Jeho displej je opravdu velký.	4. Tedd říká, že iPad od Applu je lepší.
2. Jejda, proč je tak těžký?	5. Můžu si vás s ním vyfotografovat?
3. Jsem tak rád – děkuji!	6. Můj starý notebook je pořád docela dobrý.

6A Ekonomické dovednosti

A – Koho je víc?

1. Jak často jezdíš autobusem a jak často si kupuješ zlatý šperk?
2. I když se do taxíku vejdou jen tři, čtyři cestující, zatímco do autobusu třeba osmdesát, pořád je cestujících, kteří by řidičům taxíků dali vydělat, podstatně méně.
3. Představ si třeba film s hudbou jednoho skladatele. Kolik v něm hraje herců?
4. Lékař v ordinaci má na jednoho pacienta řekněme 20 minut. V lékárně za tu dobu stačí obsloužit i deset pacientů.
5. I když budeme za „bankéře“ pokládat každého, kdo pracuje v bance, je takových lidí mnohem méně než učitelů. O kolika pobočkách bank víš? A o kolika školách? A kolik v nich pracuje učitelů?
6. Už dávno neplatí, že každý kostel má svého faráře: mnoho farářů objíždí pravidelně i několik kostelů týdně. Ale můžeš si současně představovat, že v každé obci s kostelem pracuje na obecním úřadě alespoň jeden úředník nebo jedna úřednice. A kromě nich jsou ještě úředníci na krajských úřadech, na úřadech práce, na pobočkách finančních úřadů, na ministerstvech, ...
7. Protože pro prodáváče je mnohem více pracovních příležitostí, i když často hůře placených.
8. Komín se čistí jednou za půl roku nebo za rok. I když každý člověk nechodí ke kadeřníkovi, vlasy si většina lidí stříhá jednou za měsíc nebo za dva. A řada žen si je nechává upravovat i častěji.

B – Kam s reklamou?

Lidé, které může zajímat reklama na potřeby pro kojence, si kupují časopis *Maminka* a chodí se svými dětmi k *dětským lékařům*. Není to tak, že by jinde nebyli (případně určitě nečetli třeba měsíčník *Myslivost*) – je jich tam ale příliš málo vzhledem k ostatním.

C – Kde berou informace?

1. od učitelů, ale i od spolužáků a třeba také z učebnic
2. informace získáváš, i když ti přátelé vyprávějí třeba o tom, co dělali o víkendu
3. nejen z učebnic, ale třeba i z cestopisů nebo z příběhů o tom, jak žijí jiní lidé, co je zajímavá apod.
4. jsou tam nejen zprávy, ale třeba také internetové encyklopedie (Wikipedie), slovníky, informace o filmech a knihách, o zboží apod.
5. práci špiónů je získávat informace a předávat je dál – získávají je od nich sice jen někteří lidé, ale získávají
6. například ze starých fotografií se můžeme dozvědět, jak dříve vypadalo místo, kde žijeme, jak se dříve lidé oblékali a jak se bavili a žili
7. nabízení informací je podstatou novin – lidé si je kupují právě proto, aby se něco dozvěděli
8. rodiče jsou starší a zkušenější než jejich děti

D – Příspěly ke změně

1. Dřív lidé mohli telefonovat jen z domů (do nichž byla zavedena pevná linka) nebo z telefonní budky.
2. Například na něm lidé můžou číst předplacené noviny.
3. Lidé se pohodlně dostanou z Evropy třeba do USA za 6 hodin.
4. V bufetech můžou zákazníkovi rychle a pohodlně ohřát třeba štrůdl nebo sekanou.
5. Dříve se do restaurací vozil led. A když došel, byly třeba nápoje teplé.
6. Před sto padesáti lety téměř nikdo fotoaparát neměl. Byl drahý a fotografie se musely složitě vyvolávat. Dnes ho má skoro každý (i v mobilu) a fotografie je vidět hned.
7. Je zřejmé, že šicí stroj, dokonce elektrický s nabídkou různých vzorů, šije mnohem rychleji a pohodlněji než stroj šlapací, případně než švadlena rukou.
8. Tu si nejspíš před 150 lety nikdo ani nedokázal představit (využívá zvláštním způsobem umístěné družice), a tak lidé bloudili. Dnes se prodávají například navigace do auta, což je úplně nový druh výrobku.
9. Informuje lidi, přináší jim kulturní zážitky i zábavu.

E – Tržba za kola

Když změříš délku odpovídající 800 tisícům Kč, zjistíš, že je 4krát větší než délka odpovídající horským kolům. To znamená, že celková cena prodaných horských kol byla 200 tisíc Kč.

F – Podíleli se na knize

Podobně volně jako například sekretářka nakladatelství, která sjednala schůzku s budoucími autory, se na

vzniku knížky podíleli také všichni lidé uvedení v nabídce.

1. přivezl například dřevo do papíren nebo hotové knihy do knihkupectví
2. ze stromů se vyrábí papír na knihy
3. kdyby to neobjevili, nemohla by o tom kniha být
4. některé děti se naučí číst a psát samy, jiné to naučí učitelé ve školách
5. grafik vyrábí obálku a stará se o rozložení textu a obrázků na stránkách
6. autoři pracují na základě autorské smlouvy, kterou připravuje právník
7. musel(a) by sis knihu koupit někde jinde
8. honoráře autorů musejí být zaneseny v účetnictví nakladatelství, platí se z nich daň

G – Co podrazí?

Všechny tyto výrobky se musejí nějak dostat do obchodu, kde si je zákazník koupí. Doveze je tam auto, které jezdí na benzín, naftu nebo plyn.

H – Opatření bez rizika

Žádné opatření není bez rizika. Podnikatel riskuje neustále každou změnou, kterou dělá.

I – Amazon

Když jedno euro zdraží o 2 Kč, bude knížka za 10 eur dražší o $10 \times 2 \text{ Kč} = 20 \text{ Kč}$.